QORTI TAL-APPELL

IMHALLFIN

S.T.O. PRIM IMHALLEF SILVIO CAMILLERI
ONOR. IMHALLEF TONIO MALLIA
ONOR. IMHALLEF JOSEPH AZZOPARDI

Seduta ta' nhar il-Gimgha 2 ta' Marzu 2018

Numru 19

Citazzjoni numru 655/07 AF

Polidano Theresa sive Teresa armla ta' Giovanni
u binha Polidano Carmelo

v.

Vella Joseph, iben Edwin u martu Vella Helen,
bint Emanuel Demarco:

Mizzi Maria Carmela maghrufa bhala Marica, legalment separata minn Fabian Mizzi, bint Victor Mifsud:

Mizzi Fabian, iben Victor:

In-Nutar Dr. Bisazza Roberta LL.D,
bint in-Nutar Dr. Victor John Bisazza LL.D:

In-Nutar Dr. Bisazza Victor John LL.D:

In-Nutar Dr. Cassar George LL.D: u b'digriet tal-Qorti tat-23 ta' Awwiss u, 2010, wara l-mewt tan-Nutar George Cassar, il-Qorti ordnat it-trasfuzjoni tal-gudizzju f'isem in-Nutar Pierre Cassar

L-Arkitett u Inginier Civili Schembri Michael:

Ic-Chairman tal-Malta Environment & Planning Authority
jew ir-Rapprezentant tieghu:
Malta Environment and Planning Authority (MEPA)

Farrugia Josephine, bint il-mejjet Rocco Farrugia:

Grech Catherine Esther, armla ta' George Ferdinand, bint il-mejjet Rocco Farrugia:

Ellul Carmela, mart Joseph Ellul: de proprio et nomine

Illi dan huwa appell minn sentenza preliminari tal-Prim' Awla tal-Qorti Civili moghtija fil-11 ta' Ottubru 2016 illi permezz taghha l-istess Qorti illiberat lill-konvenuti Nutara Bisazza u Cassar kif ukoll lic-chairman tal-MEPA mill-osservanza tal-gudizzju u iddikjarat li l-attur Carmelo Polidano ma ghandux l-interess guridiku biex ikun attur f'din il-kawza.

Il-Qorti imsemmija waslet ghad-decizjoni taghha b'dan il-mod;

> "Ikkunsidrat illi permezz ta' din il-kawża, r-rikorrenti għamlu diversi talbiet, fosthom ir-rivendika ta' art li tinsab f'Bengħajsa, limiti ta' Birżebbuga, li huma jallegaw illi hija proprjetà tagħhom. Huma talbu wkoll danni f'każ illi l-Qorti ssib illi l-art tagħhom ġiet okkupata illegalment kif ukoll talbiet relatati mal-atti pubbliċi li permezz tagħhom partijiet mill-art in kwistjoni ġew trasferiti lill-uħud mill-konvenuti u talbiet sabiex l-art in kwistjoni tiġi riprestinata.
>
> "Il-konvenuti Josephine Farrugia u Catherine Grech, Joseph u Helen Vella, in-Nutar Victor John Bisazza u n-Nutar Roberta Bisazza u n-Nutar George Cassar eċċepew in-nuqqas ta' interess ġuridiku tar-rikorrenti sabiex jipproponu din l-azzjoni.
>
> "Il-konvenuti Chairman tal-Awtorità ta' Malta dwar l-Ambjent u l-Ippjanar, in-Nutar Victor John Bisazza u n-Nutar Roberta Bisazza, Maria Carmela Mizzi u Fabian Mizzi u n-Nutar George Cassar eċċepew illi mhumiex il-leġittimi kontradditturi tar-rikorrenti jew li m'għandhomx relazzjoni ġuridika mal-istess rikorrenti.
>
> "Din hija sentenza preliminari limitatament dwar dawn l-eċċezzjonijiet tal-konvenuti.
>
> "Dwar l-interess Ġuridiku tar-rikorrenti Carmelo Polidano u Theresa Polidano, il-Qorti qieset illi kif ingħad fis-sentenza tal-Qorti tal-Appell Inferjuri fl-ismijiet Henry Tabone vs Hilda Demajo, deċiża fit-3 ta' Novembru 2004:

> *"Dan premess, jibda biex jiġi osservat illi kif paċifikament akkolt fuq it-tagħlim tal-Mattirolo (Diritto Giudiziario, Vol. 1, para 33 et sequitur) "il mezzo di tutelare un diritto leso o immediatamente minacciato non puo essere esercitata senza un interesse, essendo assiomatico che l' interesse è la misura delle azioni ed è il motivo che giustifica l' accesso alle aule di giustizia. In altri termini, non basta che ci sia il diritto astratto per aprire l' adito all' esercizio di una azione, ma occorre che ci sia l'interesse come condizione essenziale per poter allegare e dimostrare in tribunale tale diritto" - "Negte Edgardo Moore -vs- Onor. Joseph Huber nomine", Appell Ċivili, 25 ta' Mejju 1932 (Kollez. Vol. XXV P I p 506);*
>
> *"Is-sentenza li fiha tista' tgħid jinsab raġġruppat il-konċett kollu in subjecta materia hi dik fl-ismijiet "Pietro Paolo Borg -vs- Giuseppe Caruana" deċiża mill-Qorti ta' l-Appell, Sede Ċivili, fit-3 ta' Diċembru 1984. L-estratt segwenti minnha jispjega sew it-tematika:*
>
> *"In tema legali jinsab stabbilit fid-dritt ġudizzjarju ċivili li l-interess hu l-miżura ta' l-azzjoni (Vol. XXXVII P II p 608) u r-rekwiżit ta' l-interess hu ndispensabbli għall-proponibilita` ta' domandi fi kwalunkwe sede ta' ġurisdizzjoni kontenzjuża (Vol. XXVII P I p 507). L-interess hu l-bażi ta' l-azzjoni (Vol. XXIX P I p 891); u ma jistax ikun hemm azzjoni jekk ma jkunx hemm interess (Vol. XXX P I p 317). L-attur fil-ġudizzju jrid ikollu nteress jistitwixxi l-azzjoni u jottjeni l-akkoljiment tagħha. Jekk l-azzjoni tkun inkapaċi li tipproduċi riżultament vantaġġjuz jew utili għal min jipproponiha, dik l-azzjoni ma tistax tiġi protetta. U l-interess irid ikun ġa twieled u jrid ikun attwali, biex jiġġustifika l-azzjoni (Vol. XXXIII P I p 108; Vol. XXXVII P I p 57; Vol. XXXVII P II p 608). Biex wieħed jipproponi domanda f' ġudizzju, kif ukoll biex imantniha, hemm bżonn illi jkollu nteress fiha, jiġifieri hemm bżonn illi d-domanda ġġiblu riżultat utili; liema nteress irid ikun leġittimu u konkret (Vol. XXVIII P II p 317)'"*

"Fis-sentenza fl-ismijiet Agatha sive Agathina Formosa Gauci vs Avukat Dottor Francis Lanfranco et, deċiża fit-28 ta' Novembru 2003, il-Qorti tal-Appell irreferiet għall-principji fil-ġurisprudenza ċitata mill-Ewwel Qorti li fil-fehma tagħha, għandhom iservu ta' gwida li fuqhom għandha timxi Qorti biex tirriżolvi vertenza ta' din ix-xorta. Dawn il-prinċipji huma s-segwenti:

> "*(i) l-interess (ġuridiku) meħtieġ irid ikun wieħed dirett, leġittimu, kif ukoll attwali;*
>
> "*(ii) l-istat attwali ta' ksur ta' jedd jikkonsisti f'kundizzjoni pożittiva jew negattiva li xxejjen jew tinnewtralizża dritt li jkun jappartjeni lid-detentur jew lil dak li lilu jkun mistħoqq;*
>
> "*(iii) l-interess ġuridiku fl-attur huwa dak li l-imħarrek jirrifjuta li jagħraf il-jedd ta' l-istess attur u dan billi kull persuna għandha d-dritt titlob li, fil-konfront tagħha, isir ħaqq jew tiġi msewwija inġustizzja li tkun ġiet magħmulha kontriha;*

"*(iv) l-interess ġuridiku irid ikun iwassal għal riżultat ta' utilità u vantaġġ għal min irid jeżerċita l-jedd. Jekk l azzjoni ma tistax twassal għal tali riżultat għal min jibdiha, dik l-azzjoni ma tistax treġi;*

"*(v) l-interess ġuridiku jrid jibqa' jissussisti matul il-ħajja kollha ta' l-azzjoni, u mhux biss fil-bidu tagħha. Jekk l-interess jintemm, il-konsegwenza immedjata tkun li l-imħarrek jinħeles milli jibqa' fil-kawża;*

"*(vi) l-interess ta' l-attur għandu jkun jidher mill-att taċ-ċitazzjoni nnifisha. Għalkemm il-mottiv ta' l-interess mhux meħtieġ li jkun imsemmi fiċ-ċitazzjoni, dan għandu jirriżulta mill-provi jekk kemm-il darba jiġi kkuntrastat;*

"*(vii) fil-prattika ġudizzjarja, wieħed jista' jippromuovi kawża biex jikseb dikjarazzjoni preordinata għal azzjoni definittiva u aħħarija, minkejja li din ma tkunx ġiet inkluża fl-azzjoni ta' aċċertament. Madankollu, f'każ bħal dan, il-Qorti trid tkun soddisfatta li jkun hemm l-interess meħtieġ, anki preordinat għall-kawża l-oħra, u li d-dikjarazzjoni hekk miksuba tkun tifforma l-bażi tal-kawża l-oħra li tista' ssir aktar 'l quddiem;*

"*(viii) l-interess mhux bilfors ikun wieħed li jiġi kkwantifikat f'somma determinata ta' flus jew ġid, imma jista' jkun imsejjes biex iħares jew jagħti għarfien għal jedd morali jew soġġettiv, imbasta l-jedd invokat ma jkunx wieħed ipotetiku.*

"*(ix) jekk azzjoni, għalkemm tkun imsejsa fuq jedd ta' l-attur, tkun maħsuba biss biex tirreka ħsara lill-imħarrek bla ebda vantaġġ utli lill-attur tali azzjoni titqies bħala waħda illegali – azzjoni magħrufa fid-duttrina bħala waħda acta ad aemulationem – u titqies li fiha jkun jonqos l-interess ġuridiku meħtieġ.*

"Kif qalet ukoll din il-Qorti diversament presjeduta fis-sentenza tagħha fl-ismijiet Kevin Chircop vs Joseph Chircop tat-28 ta' Jannar 2004:

"*Issa ħadd ma jiddubita illi l-Qrati huma aċċessibbli għal kulħadd. Daqstant ieħor però huwa indiskuss ukoll illi min jadixxi lill-Qrati għandu juri li huwa għandu dritt li ġie vjolat lilu, jew li jiġi lilu ri-stabbilit id-dritt hekk leż mill-konvenut, u allura permezz tal-azzjoni jista' jipprokura xi riżultament vantaġġuż jew skop utli.*"

"Ir-rikorrenti Theresa Polidano tibbaża t-titolu tagħha fuq il-prelegat li tħalla lilha flimkien ma żewġha Giovanni Polidano minn omm u missier żewġha Francesco u Giovanna Polidano permezz tat-testment tagħhom tat-8 ta' Settembru 1981. Minkejja li ma ġewx ippreżentati kopji taċ-ċertifikati tal-mewt ta' Francesco u Giovanna Polidano, il-Qorti hija tal-fehma li ġie stabbilit għal finijiet tal-interess ġuridiku tar-rikorrenti Teresa Polidano li dawn fil-fatt mietu, in kwantu li ġiet ippreżentata kopja tad-denunzja tagħhom. Għaldaqstant, jirriżulta li l-interess ġuridiku tar-rikorrenti Teresa Polidano huwa dirett jew personali, huwa leġittimu għaliex ibbażat fuq titolu legali u attwali għaliex l-effett ta' dan il-prelegat għadu jeżisti.

"Però ma jistax jingħad l-istess fuq ir-rikorrenti Carmelo Polidano. Fit-testment li fuqhom ir-rikorrenti iffondaw il-bażi tal-azzjoni tagħhom huwa ma jiffigura mkien u għalhekk ma jistax isostni li abbażi ta' dan it-testment teżisti relazzjoni ta' dritt mal-konvenuti. Huwa jsostni li huwa flimkien ma ħutu wiret lill-missieru iżda ma tresqet ebda prova ta' dan. Ir-rikorrent eżebixxa kopja tad-denunzja ta' missieru Giovanni Polidano iżda huwa magħruf illi din mhijiex biżżejjed sabiex jiġi stabbilit jekk ir-rikorrent verament wiritx lill-missieru, u fi kwalunkwe każ, fl-istess denunzja hemm dikjarat illi Giovanni Polidano ma kellu ebda proprjeta immobbli. Il-Qorti lanqas ma taqbel mas-sottomissjonjiet tar-rikorrent illi huwa għandu interess ġuridiku jipproponi din l-azzjoni in kwantu li huwa mandatarju t'ommu u allegatament mandatarju ta' ħutu. Għaldaqstant, ma jistax jingħad illi r-rikorrent irnexxilu jipprova l-interess ġuridiku tiegħu sabiex jipproponi din l-azzjoni in kwantu li ma jirriżultax li l-proprjetà mertu tal-kawża tappartjeni lilu.

"Dwar l-eccezzjoni tal-Leġittimu Kontradittur il-Qorti tqis li, kif spjegat il-Qorti tal-Appell Inferjuri fis-sentenza tagħha fl-ismijiet Burmarrad Commercials Limited vs Desmond Mizzi et, deċiża fit-28 ta' Frar 2007:

> "*b'relazzjoni ġuridika wieħed neċessarjament jifhem dak l-att jew pluralità t'atti konnessi li jimmiraw għall-produzzjoni t'effetti ġuridiċi fl-ambitu tad-drittijiet bejn żewġ soġġetti jew aktar.*"

"Il-Qorti kompliet ukoll billi qalet:

> "*Huwa ferm evidenti minn natura u l-kontenut ta' dawn l-aggravji illi dak li jitqies primarju li jiġi investigat hi x-xorta ta' relazzjoni ġuridika bejn il-partijiet in kwantu minnha jrid imbagħad jirriżulta jekk l-appellanti kellux jitqies bħala l-leġittimu kontradittur di fronte għas-soċjetà attriċi.*"

"Għaldaqstant għandu jiġi eżaminat jekk il-konvenuti msemmija għandhomx tabilħaqq rapport proċesswali mad-domanda tar-rikorrenti u allura għandhomx jikkonfiguraw bħala l-kontradittturi leġittimi.

"Kif ingħad fis-sentenza tal-Qorti tal-Maġistrati (Għawdex), Ġurisdizzjoni Superjuri fl-ismijiet Grace Sacco vs Is-Supretendent Mediku fl-Isptar Ġenerali ta' Għawdex et, deċiża fis-16 ta' Ottubru 2007:

> "*Hu fatt li sabiex jiġi stabbilit jekk persuna hijiex jew le l-leġittimu kontradittur ta' parti f'kawża, jeħtieġ li fl-ewwel lok jiġi stabbilit fuq bażi ta' prima facie jekk il-persuna li ġiet imħarka kienetx materjalment involuta f'dak li minnu qegħda tilmenta l-attriċi. Ċjoe jekk bl-aġir tiegħu ħoloq relazzjoni ġuridika li minnha twieldet l-azzjoni fit-termini kif ġew proposti mill-attriċi.*"

"Proprju dwar dan, l-Qorti tal-Appell fis-sentenza tagħha fl-ismijiet Frankie Refalo et vs Jason Azzopardi et, deċiża fil-5 ta' Ottubru 2001 sostniet illi:

"*Jekk dan in-ness jiġi stabbilit, il-persuna ċitata setgħet titqies li kienet persuna idoneja biex tirrispondi għat-talbiet attriċi, inkwantu dawn ikunu jaddebitawlha obbligazzjoni li kienet mitluba tissodisfa dan in kwantu il-premessi għaliha, jekk provati, setgħu iwasslu għall-kundanna mitluba f'każ li jinsab li l-istess konvenut ma jkollux eċċezzjonijiet validi fil-liġi x'jopponi għaliha. Dan naturalment ma jfissirx li jekk il-Qorti tiddeċiedi – kif iddeċidiet korretament f'dan il-każ – illi l-konvenut kien ġie sewwa ċitat in kwantu jkun stabbilit li l-interess ġuridiku tiegħu fil-mertu kif propost mill-attur illi hu kellu neċċessarjament ikun finalment tenut bħala l-persuna responsabbli biex tirrispondi għat-talbiet attriċi kif proposti. Kif lanqas ifisser li l-istess konvenut ma jkollux eċċezzjonijiet validi fil-mertu, fosthom dik li t-talbiet attriċi kellhom fil-fatt ikunu diretti lejn ħaddieħor jew lejn ħaddieħor ukoll inkwantu dan ikun involut fl-istess negozzju u allura seta' jiġi wkoll ċitat bħala leġittimu kontradittur fil-kawża.*"

"Kif ukoll is-sentenza ta' din il-Qorti diversament presjeduta fl-ismijiet Av. Michael Psaila noe vs Joseph Pace et, deċiża fit-3 ta' Ottubru 2008 fejn ingħad illi:

"*Min jeċċepixxi li hu mhux il-leġittimu kontradittur jeħtieġ illi jipprova li hu ma kienx il-persuna li kellu jirrispondi għat-talba proposta bl-istanza għaliex hu ma kienx daħal f'ebda rapport mar-rikorrent noe jew li m'għadx għandu tali rapport.*"

"Fir-rigward tac-Chairman tal-Awtorità ta' Malta dwar l-Ambjent u l-Ippjanar, huwa evidenti li din tħarrket inutilment. Fl-ewwel lok, il-Qorti tirrileva li hija assolutament ma taqbilx ma dak sottomess mir-rikorrenti fin-nota ta' sottomissjonijiet tagħhom meta jgħidu li l-Awtorità għandha '*tgħarbel kull żvilupp li jsir fl-inkwadratura anke jekk l-applikazzjoni tkun saritx abbużivament minn xi ħadd li fl-ewwel lok ma kellu ebda titolu jagħmel dan u fejn jiġu affettwati l-interessi proprjetarji tar-rikorrenti/atturi f'dan il-każ odjern.*' Minn imkien ma jirriżulta li l-Awtorità imħarrka għandha dawn l-obbligi in kwantu li l-Awtorità msemmija hija konċernata biss bil-legalità tal-bini u/jew strutturi mill-ambitu tal-ippjanar u mhux it-titolu legali ta' min bena. Fit-tieni lok, minn sempliċi qari tat-talbiet tar-rikorrenti huwa evidenti li ebda talba ma tista' tkun legalment proponibbli fil-konfront tal-Awtorità in kwantu li dawk it-talbiet illi skont in-nota spjegattiva tar-rikorrenti huma indirizzati lejn dan il-konvenut huma sabiex tiġi demolita kamra u sabiex jitneħħew kanna u ċmieni li ċertament ma ġewx mibnija jew installati mill-konvenut Chairman tal-Awtorità dwar l-Ambjent u l-Ippjanar u għaldaqstant din l-eċċezzjoni tal-Awtorità qiegħda tiġi milqugħa.

"Fir-rigward tal-eċċezzjonijiet tan-Nutara George Cassar, Victor John Bisazza u Roberta Bisazza li huma mhumiex l-leġittimi kontradittturi jew li m'għandhomx relazzjoni ġuridika mar-rikorrenti, l-Qorti ssib illi wkoll ma jirriżultax illi t-talbiet tar-rikorrenti jistgħu qatt jiġu kkunsidrati li huma indirizzati lejhom.

"Fir-rigward tan-Nutar George Cassar, ir-rikorrenti fin-nota spjegattiva tagħhom jindikaw illi huma t-tielet, ir-raba' u l-ħames talba tagħhom li

huma indirizzati lejn in-nutar imsemmi. Minn qari ta' dawn it-talbiet il-Qorti ma jirriżultax illi dan huwa minnu. Ma jistax jingħad illi talba sabiex isiru verifiki dwar jekk kuntratt sarx '*b'mod serju u intensiv biżżejjed*' tista tiġi kkunsidrata li hija talba diretta lejn in-nutar pubbliku li ppubblika l-att. Kwalunkwe deċiżjoni tal-Qorti f'dan ir-rigward ma tistax torqot lin-nutar imsemmi in kwantu li din il-Qorti ma ġietx mitluba sabiex issib lin-nutar responsabbli għal xi nuqqas iżda biss sabiex isiru verifiki dwar il-kontenut tal-kuntratt innifsu u n-Nutar Cassar, ma jistax jiġi kkunsidrat li huwa l-leġittimu kontradittur tar-rikorrenti fir-rigward ta' din it-talba sempliċiment għaliex huwa n-nutar li ppublika l-att, kif donnhom qiegħdin jipretendu r-rikorrenti. Il-Qorti intalbet tagħmel verifiki dwar il-kuntratt u mhux dwar in-nutar li ppublikah. Permezz tal-ħames talba jirriżulta li r-rikorrenti qiegħdin jitolbu danni mingħand konvenuti oħra, mhux mingħand in-Nutar Cassar u s-sitt talba hija talba sabiex jiġi modifikat il-kuntratt pubbliku u għaldaqstant ċertament mhijiex talba li tista tiġi kkunsidrata li hija diretta lejn in-Nutar Cassar.

"L-istess jista jingħad fir-rigward ta' dawk it-talbiet illi allegatament huma diretti lejn in-nutara Victor John Bisazza u Roberta Bisazza. It-talbiet illi r-rikorrenti jgħidu li huma diretti lejn dawn in-nutara jiġifieri talbiet disgħa sa sbatax, talba numru sebgħa u għoxrin u tmienja u għoxrin mhumiex legalment sostenibbli fil-konfront tan-nutara msemmija in kwantu li l-Qorti qiegħda tiġi mitluba tagħmel verifiki dwar dawn il-kuntratti u mhux qiegħdin jiġu indirizzati n-nutara direttament. B'żieda ma dan bosta minn dawn it-talbiet huma sabiex il-Qorti tindaga dwar kienx hemm *mala fede* da parti tal-partijiet li dehru fuq l-istess kuntratti u mhux in-nutara li ppublikawhom. It-talbiet numru tlettax u sebgħa u għoxrin jagħmlu riferenza għal persuni interessati fil-kuntratt iżda ċertament ma jistax jingħad illi n-nutara msemmija huma persuni interessati.

"Ma tressqet ebda talba mir-rikorrenti li hija direttament indirizzata lejn dawn in-nutara u għaldaqstant ma jistax jingħad illi huma għandhom xi relazzjoni ġuridika mar-rikorrenti u ċertament illi mhumiex il-leġittimi kontradittturi għal din l-azzjoni tar-rikorrenti kif proposta u għaldaqstant l-eċċezzjonijiet tagħhom f'dan is-sens qiegħdin jiġu milqugħa.

"Fir-rigward tal-konvenuti Maria Carmela Mizzi u Fabian Mizzi jirriżulta li filwaqt illi mhux it-talbiet kollha tar-rikorrenti huma indirizzati lejhom, ma jistax jingħad illi mhumiex leġittimi kontradittturi tar-rikorrenti fil-konfront ta' talbiet oħra in kwantu li ma tresqitx prova li huma m'għadhomx sidien tal-art mertu tal-kawża kif allegat minnhom fir-risposta tagħhom u għaldaqstant f'dan l-istadju ma jistgħux jiġu liberati mill-osservanza tal-ġudizzju.

"Fir-rigward tal-konvenuta Carmela Ellul, jirriżulta li fin-nota ta' sottomissjonjiet tagħha hija ssostni li hija wkoll resqet eċċezzjoni fis-sens illi hija mhijiex il-leġittimu kontradittur f'dawn il-proċeduri iżda minn qari tar-risposta ġuramentata tagħha jirriżulta li dan mhuwiex minnu. Hija tgħid biss f'dan ir-rigward illi '*di pju, bosta mix-xogħolijiet illi*

allegatament saru mingħajr permess u bi ksur u/jew bi preġudizzju tad-drittijiet attriċi (jekk veramen twettqu) ma twettqux mill-esponenti iżda minn terzi u fi żmien illi l-proprjeta kienet ġja ġiet trasferita lil terzi.' Dwar dan, il-Qorti hija tal-fehma li fl-ewwel lok mhuwiex minnu li permezz ta' din l-eċċezzjoni hija eċċepiet illi mhijiex il-leġittimu kontradittur f'dawn il-proċeduri u fit-tieni lok in kwantu li ma tresqet ebda prova dwar dak allegat minnha, ma tistax il-Qorti ssib fuq bażi prima facie li mhijiex il-leġittimu kontradittur għat-talbiet attriċi.

"Għalhekk, il-Qorti taqta' u tiddeċiedi billi:

"1. Tiddikjara li r-rikorrent Carmelo Polidano ma għandu ebda interess ġuridiku f'dawn il-proċeduri;

"2. Tiddikjara li c-Chairman tal-Awtorità ta' Malta dwar l-Ambjent u l-Ippjanar, in-Nutar George Cassar, in-Nutar Victor John Bisazza u n-Nutar Roberta Bisazza mhumiex leġittimi kontradittur tal-pretensjonijiet tar-rikorrenti u tilliberahom mill-osservanza tal-ġudizzju;

"3. Tordna l-prosegwiment tal-kawża unikament f'isem ir-rikorrenti Theresa Polidano u fil-konfront tal-konvenuti l-oħra.

"L-ispejjeż tal-konvenuti Chairman tal-Awtorità ta' Malta dwar l-Ambjent u l-Ippjanar, Nutar George Cassar, Nutar Victor John Bisazza u Nutar Roberta Bisazza jitħallsu mir-rikorrenti filwaqt illi l-bqija tal-ispejjeż huma riżervati għall-ġudizzju finali."

L-atturi ghalhekk appellaw minn din is-sentenza u qed jitolbu ir-revoka taghha u allura l-imsemmi Carmelo Polidano jibqa' fil-kawza kif ukoll li jibqghu fil-gudizzju l-konvenuti Bisazza u Cassar; l-appellati irrispondew billi talbu l-konferma tas-sentenza. Uhud mill-appellati pero` eccepew illi l-appell huwa null ghaliex ma gewx sodisfatti l-parametri tal-Artikolu 231 tal-Kap. 12. Dan ghaliex l-appellant ma talabx lill-Qorti l-permess biex jappella izda semplicement informa l-Qorti li kien appella permezz ta' nota prezentata fis-17 ta' Novembru 2016.

NULLITA` TAL-APPELL

L-artikolu citat jghid hekk:

> "*231. (1) Jekk diversi kwistjonijiet f'kawża jinqatgħu b'sentenzi separati, jista' jsir appell minn kull waħda minn dawk is-sentenzi wara s-sentenza finali u fiż-żmien li jmiss li jibda jgħodd mill-jum meta tingħata l-aħħar sentenza; u f'dak l-appell għandhom jissemmew espressament is-sentenza jew sentenzi li minnhom isir appell:*
>
> "*Iżda appell minn dawk is-sentenzi separati jista' jsir qabel l-aħħar sentenza biss bil-permess tal-qorti mogħti fil-qorti bil-miftuħ; u din it-talba għal permess biex isir appell għandha ssir jew verbalment meta tingħata s-sentenza jew b'rikors fi żmien sitt ijiem minn dik is-sentenza u meta jingħata dak il-permess biex isir appell minn dawk is-sentenzi separati, iż-żmien biex jiġi preżentat l-appell relattiv għandu jibda għaddej mill-jum minn meta jingħata dak il-permess fil-qorti bil-miftuħ"*

Din il-Qorti fil-kawza fl-ismijiet **Gorg Vella et v. George Cini** deciza fid-9 ta' Frar 2004, qalet hekk fir-rigward:

> "*Il-legislatur, bl-iskop evidenti li kawza kemm jista' jkun ma ssirx bis-sulluzzu, u anke biex jigi evitat dilungar ghal ta' l-apposta minn min ikollu interess li jtawwal il-proceduri, ipprovda fl-Artkolu 231(1) il-gdid li r-regola ghandha tkun li meta diversi kwistjonijiet f'kawza jinqatghu b'sentenzi separati l-appell minn kull wahda minn dawn is-sentenzi ghandha ssir wara li tkun inghatat l-ahhar sentenza; izda imbaghad ipprovda ghall-eccezzjoni …..*" (hawnhekk il-Qorti irreferiet ghall-ahhar parti tas-subinciz (1) appena imsemmi fejn irid jinghata permess mill-Qorti biex isir l-appell.

Il-Qorti imbaghad kompliet tghid illi "*Hu evidenti li r-referenza ghal "sentenzi separati" (fil-plural) fl-Artkolu 231(1) sia kif inhu llum u sia kif kien qabel l-Att XXIV/1995 hija refenza ghal kwalsiasi sentenza preliminari jew in parte li tipprecedi l-ahhar wahda*".

Il-Qorti tal-Appell (Sede Inferjuri) fis-sentenza taghha fl-ismijiet **Nicholas Jensen Testaferrata et v. Giovanna Grima** (12 ta' Novembru 2003) qalet li ma setghetx tiehu konjizzjoni ta' appell simili ghaliex "*Ghal dan jezisti ostakolu procedurali. Dan ghar-raguni illi l-appellanti ma talbetx ukoll b'mod espress ir-revoka ta' din l-ahhar precitata decizjoni, kif hekk irid ritwalment l-Artikolu 231 (1) tal-Kodici ta' Organizazzjoni u Procedura Civili. Dan l-artikolu tassattivament jiddisponi illi "jekk diversi kwestjonijiet f'kawza jinqatghu b'sentenzi separati, jista' jsir appell minn kull wahda minn dawk is-sentenzi wara s-sentenza finali u fiz-zmien li jmiss li jibda jghodd mil-jum meta tinghata l-ahhar sentenza; u f'dak l-appell ghandhom jissemmew espressament is-sentenza jew sentenzi li minnhom isir* appell"*.*

Sentenza ohra ta' din il-Qorti fl-ismijiet **Ivan Cutajar v. J Lautier Ltd.** deciza fis-6 ta' Dicembru 2002 qalet li:

> "*Il-ligi tal-procedura, kif emendata, ma nehhitx b'mod assolut id-dritt tal-parti telliefa, f'dan il-kaz is-socjeta` appellanti, milli tappella imma ssottoponietu ghall-htiega obbligatorja li jitlob formalment permess mill-ewwel Qorti, anke verbalment. Jekk dan ma sarx, l-appellant ma jistax issa jippretendi li fil-kaz tieghu l-htiega ghall-otteniment ta' dan il-permess m'huwiex rikjest "ex lege". Diversament, ikun ifisser li jkun bizzejjed ghal kull min irid jistultifika l-andament tal-kawza li jissolleva l-eccezzjoni tal-preskrizzjoni anke meta m'ghandux fondament ghaliha, jipprovoka sentenza preliminarja in parte biex imbaghad jappella minnha minghajr il-htiega ta' permess kif hemm imnizzel fl-artkolu 231 tal-Kap. 12. Fil-fehma kunsidrata ta' din il-Qorti kien proprju dan it-tip ta' spezzettar bla kontroll li l-emenda procedurali surreferita riedet tirrizolvi u, ghandu jinghad, illi bil-mod kif gie formulat dan l-artikolu, ma hemm l-ebda rigidita` esagerata fih ghaliex anke b'semplici talba verbali jista' jintalab permess.*"

Kif gia` inghad, f'dan il-kaz l-appellant ma talab ebda permess kif rikjest mill-Artikolu 231 fuq imsemmi u kwindi l-appell huwa null. In vista ta' dan, il-Qorti m'hijiex se tipprovdi fuq ir-rikors tal-konvenuti konjugi Vella (prezentat fis-27 ta' April 2017) biex jigu estromessi mill-kawza, kif ukoll ir-rikors tal-atturi (prezentat fis-7 ta' Lulju 2017) biex jigi msejjah fil-kawza Joseph Schiavone, u kwindi tastjeni milli tiehu konjizzjoni taghhom biex l-istess rikorsi tiddecidihom il-Prim' Awla tal-Qorti Civili.

DECIZJONI

Ghal dawn il-motivi il-Qorti tiddeciedi l-appell billi ghar-ragunijiet imsemmija din il-Qorti tilqa' l-pregudizzjali sollevata mill-konvenuti appellati, tiddikjara l-appell interpost irritu u null, u tastjeni milli tiehu konjizzjoni ulterjuri tieghu. U peress li dan l-appell huwa wiehed proceduralment fieragh u vessatorju, tikkundanna lill-appellant li jhallas lill-appellati l-ispejjez ta' dan l-incident ghal darbtejn.

Silvio Camilleri Prim Imhallef	Tonio Mallia Imhallef	Joseph Azzopardi Imhallef

Deputat Registratur
df